

РАХУНКОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 226-33-82
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

31.07.2015 № 03-1473

На № _____ від _____

Прем'єр-міністру України

Яценюку А.П.

Щодо результатів аудиту

Шановний Арсенію Петровичу!

Колегія Рахункової палати розглянула Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих у 2013-2014 роках на охорону довкілля при будівництві, ремонті та утриманні автомобільних доріг загального користування та інформус.

Екологічна політика держави недостатньо інтегрована в дорожню галузь України, зокрема при будівництві, ремонті та утриманні автомобільних доріг загального користування. Тим часом транспортно-дорожній комплекс є потужним джерелом забруднення природного середовища у зв'язку з швидким збільшенням автомобільного транспорту та необхідністю розвитку мережі автомобільних доріг.

Механізми виконання законодавчих вимог щодо реалізації природоохоронних заходів і дотримання норм природоохоронного законодавства під час будівництва, реконструкції та утримання автомобільних доріг загального користування потребують додаткового нормативно-правового і організаційного забезпечення з боку Кабінету Міністрів України і Державного агентства автомобільних доріг України.

Положення про Державне агентство автомобільних доріг, затвержене постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 № 439, не враховує основні обов'язки, визначені органу державного управління автомобільними дорогами загального користування Законом України від 08.09.2005 № 2862-IV "Про автомобільні дороги" у частині забезпечення дотримання норм природоохоронного законодавства у процесі будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг.

Затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 № 696 Державна цільова економічна програма розвитку автомобільних доріг загального користування на 2013-2018 роки не визначає конкретних зобов'язань у цій сфері та не враховує показників Основних засад (Стратегії) державної екологічної політики України на період до 2020 року, затверджених Законом України від 21.12.2010 № 2818-VI.

Програма Укравтодору з охорони навколишнього середовища на період 2012-2015 роки, затверджена наказом Державної служби автомобільних доріг України від 14.12.2011 N 446, не отримала практичної реалізації, що створило ризики її невиконання.

Оскільки державна цільова програма з розвитку дорожнього господарства не передбачає конкретних заходів з охорони довкілля при будівництві, ремонті та утриманні автомобільних доріг загального користування, в Державному агентстві автомобільних доріг України не сформовано системи моніторингу планування та виконання природоохоронних заходів, державної політики щодо визначення таких заходів у виробничій діяльності та чітких напрямів її розвитку.

У результаті протягом останніх 10 років через відсутність чіткої державної політики з охорони довкілля під час будівництва, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування обсяги природоохоронних заходів зменшились.

У межах проектів будівництва, реконструкції та ремонту автомобільних доріг загального користування, що виконувалися протягом 2013-2014 років, були заплановані заходи з охорони навколишнього природного середовища, на які мали спрямувати 1,3 млрд. грн., що становить у середньому 5 відс. зведеної кошторисної вартості відповідних проектів.

Протягом 2013-2014 років планами служб автомобільних доріг в областях передбачалося виконання 56 відс. робіт з будівництва, реконструкції та ремонту автомобільних доріг загального користування, проте внаслідок недостатнього фінансування вони були виконані лише на 13,6 відс. (3,9 млрд. гривень).

Із зазначених коштів протягом вказаного періоду на заходи з охорони навколишнього природного середовища **спрямовано близько 3 відс. коштів.** Як наслідок, не виконано відповідних природоохоронних заходів у планових обсягах, особливо при реалізації проектів з будівництва та реконструкції автомобільних доріг.

Невиконання проектних рішень під час будівництва та реконструкції доріг призводить до збільшення витрат на їх утримання, у тому числі до вжиття додаткових природоохоронних заходів, а неналежна експлуатація доріг - до збільшення витрат на їх ремонт, що негативно впливає на ефективність і результативність використання відповідних коштів державного бюджету.

Відповідно до статті 13 Закону України "Про екологічну експертизу" Кабінетом Міністрів України була прийнята постанова від 28.08.2013 № 808, згідно з якою **нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт автомобільних доріг, автомагістралей і швидкісних доріг загального користування державного та місцевого значення усіх категорій, що мають чотири чи більше смуги руху, або реконструкція та/або розширення наявних смуг руху до чотирьох і більше за умови їх безперервної протяжності 10 кілометрів чи більше, належить до видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку.**

При цьому після прийняттям Закону України від 17.02.2011 № 3038-VI "Про регулювання містобудівної діяльності" об'єкти будівництва, реконструкції та капітального ремонту автомобільних доріг фактично виведені зі сфери дії Закону України "Про екологічну експертизу".

Аудитом встановлено, що більшість природоохоронних заходів здійснюється під час утримання доріг у рамках щорічних акцій з благоустрою, а не на плановій основі. Водночас відсутність повноцінного контролю за дотриманням природоохоронного законодавства на етапах проектування і здачі об'єктів в експлуатацію має негативні наслідки як для суспільства, так і для держави в цілому.

Враховуючи викладене, Колегія Рахункової палати вважає за доцільне рекомендувати Кабінету Міністрів України:

– внести зміни до Положення про Державне агентство автомобільних доріг України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 № 439, з метою приведення його у відповідність зі статтею 11 "Основні обов'язки органу державного управління автомобільними дорогами загального користування" Закону України від 08.09.2005 № 2862-IV "Про автомобільні дороги";

– внести зміни до Державної цільової економічної програми розвитку автомобільних доріг загального користування на 2013-2018 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 № 696, з метою приведення її у відповідність з положеннями Основних засад (Стратегії) державної екологічної політики України на період до 2020 року, затверджених Законом України від 21.12.2010 № 2818-VI, а також визначення конкретних природоохоронних заходів, які планується реалізувати під час будівництва, реконструкції та утримання доріг загального користування до 2018 року;

– проаналізувати стан виконання Державної цільової економічної програми розвитку автомобільних доріг загального користування на 2013 - 2018 роки та доручити Укравтодору розробити відповідну програму на наступний період, передбачивши в ній окремим розділом заходи з охорони навколишнього природного середовища під час будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг.

Відповідно до пункту 11 статті 7 Закону України "Про Рахункову палату" просимо поінформувати про розгляд зазначеної інформації та вжиті заходи.

З повагою

Голова

Р.М. Магута